

Asia: VN/24182/2023

Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto - Arviomuistio

Näkemyksenne eläintenpitokiellon käytön lisäämisestä ja kiellon keston pidentämisestä?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Animalia kannattaa vahvasti sitä, että eläintenpitokiellon käyttöä lisätään ja myös sen kesto pidennetään. Kuten muistiossakin todetaan, on eläinten asema yhteiskunnassa muuttunut ja eläinten hyvinvoinnin edistäminen koetaan aiempaa tärkeämmäksi. Tämän tulisi heijastua myös yhteiskunnan suhtautumisessa eläinsuojelurikoksiin, niistä rankaisemiseen sekä eläintenpitokieltojen määräämiseen. On kestävämpää, että tällä hetkellä jopa törkeään eläinsuojelurikokseen syylistymisen seurauksena on saatettu määrätä varsin lyhyitä määräaikaista eläintenpitokieltoja. Pidentämisen lisäksi tulisi tarkastella pysyvien eläintenpitokieltojen määräämisen lisäämistä erityisesti silloin, jos henkilö syylistyy uudestaan eläinsuojelurikokseen.

Näkemyksenne eläintenpitokiellon rikkomisesta säädetyn rangaistusasteikon muuttamisesta?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Animalian mielestä Suomen tulisi seurata Ruotsin mallia, jossa eläintenpitokiellon määrääminen eläinsuojelurikoksen yhteydessä on oletus, josta poikkeaminen tulee perustella. Kuten muistiossa ehdotetaan, tulisi rikoslain 17 luvun 23 §:n 1 momenttia muuttaa siten, että törkeään eläinsuojelurikokseen syylistynyt henkilö olisi aina määrättävä eläintenpitokieltoon ilman nykyisen kaltaista poikkeusmahdollisuutta. Perusmuotoiseen eläinsuojelurikokseen syylistynyt henkilö olisi puolestaan määrättävä eläintenpitokieltoon, jollei kiellon määräämättä jättämiselle ole erityisen painavia syitä.

Lisäksi eläintenpitokiellon rikkomista koskevaan rangaistussäännökseen tulisi lisätä uhka vankeudesta, mikä lisäisi eläintenpitokiellon uskottavuutta ja tehostaisi sen toimivuutta.

Edellä mainituille toimenpiteille mahdolliset vaihtoehtoiset keinot?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Emme esitä vaihtoehtoisia keinoja.

Muita huomioita

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Poliiseille, syyttäjille ja tuomareille tulisi antaa lisäkoulutusta eläinsuojelurikoksista. Syyttäjät ja tuomarit tarvitsevat ohjeistuksia ja täydennyskoulutusta, jotta rangaistuskäytännöt yhtenäistyisivät. Heille tulisi tarjota koulutusta myös eläinten käyttäytymisestä ja kognitiosta ja selvittää tarpeettoman kivun ja kärsimyksen määritelmä juridisena käsitteenä. Koska poikkeuksellisen julman tai julman rikoksen kriteerejä ei ole lainsäädännössä kattavasti määritelty, tulisi arvioinnin avuksi luoda ohjeistus.

Kuten muistiostakin selviää, on Suomessa vuosittain useita sellaisia eläinsuojelurikoksia käsittelyssä, joissa syyttäjä ei ole vaatinut vastaajan määräämistä eläintenpitokieltoon. Tällöin tuomioistuimien ei voi määrätä eläintenpitokieltoa, vaikka rikos voisi täyttää muutoin edellytykset eläintenpitokiellon määräämiselle. Syyttäjille tulisi siis suunnata koulutusta myös tästä.

Lisäksi tulisi tehostaa eläinten menettämistä valtiolle, sillä tätä vaaditaan suomalaisen tutkimuksen (Valtonen ym. 2023) mukaan alle puolessa tapauksista eläintenpitokiellon yhteydessä, ja tuomari voi määrätä menettämisseuraamuksen vain syyttäjän sitä vaatiessa. Tutkimuksen tuloksissa ehdotetaan, että eläintenpitokieltoon liittyvä menettämisseuraamus tulisi voida määrätä tuomioistuimessa ilman syyttäjän vaatimusta, jotta tuomarit voivat tehokkaammin estää uusia eläimiin kohdistuvia rikoksia.

Myös rikosprosessin toimijoiden resurssien tulisi olla riittäviä muun muassa sen turvaamiseksi, että lievimmät eläimiin kohdistuvat rikokset eivät ehdi vanhentua ennen tuomion antamista.

Tutkimus: Valtonen, E., Koskela, T., Valros, A., & Hänninen, L. (2023). Defining Crimes Against Companion Animals in Finland – Passive Neglect and Active Maltreatment. *Anthrozoös*, 36(5), 805–824.

Uotila Laura
Animalia ry